

**Definice 3.9 (Výpočet nedeterministického fuzzy automatu)**

Mějme nedeterministický fuzzy automat  $\mathbf{A}$ . Každou posloupnost konfigurací  $(w_0, \hat{Q}_0), \dots, (w_m, \hat{Q}_m)$  splňující pro každé  $0 \leq i < m$

1.  $w_i = aw_{i+1}$  kde  $a \in \Sigma$
2.  $\hat{Q}_{i+1} = \hat{Q}_i \circ \hat{\mu}(\hat{Q}_i, a)$

nazýváme výpočet automatu  $\mathbf{A}$  z fuzzy stavu  $\hat{Q}_0$  při vstupu  $w_0$ .

Vidíme, že výpočet je definován rekurentně. Zápis můžeme přeformulovat do podoby rozšířené přechodové funkce [15].

**Definice 3.10 (Rozšířená přechodová funkce)**

Mějme nedeterministický fuzzy automat  $\mathbf{A}$ . Pak rozšířená přechodová funkce je fuzzy relace  $\mu^* : Q \times \Sigma^* \times Q \rightarrow [0, 1]$  daná následujícím předpisem:

1.  $\mu^*(q, \epsilon, q) = 1$  pro všechna  $q \in Q$
2.  $\mu^*(q, ua, q') = \bigoplus_{p \in Q} \mu^*(q, u, p) \otimes \mu(p, a, q')$  pro všechna  $q, q' \in Q, u \in \Sigma^*, a \in \Sigma$

Rozšířená přechodová funkce fuzzy stavů zřejmě plní funkci výpočtu automatu. Výraz  $\mu^*(q, w, q')$  odpovídá stupni, v jakém automat přejde při zpracování řetězce  $w$  ze stavu  $q$  do stavu  $q'$ .

Stupeň  $\mathbf{A}(w)$ , v jakém je řetězec  $w$  automatem  $\mathbf{A}$  přijat, je určen pro všechny dvojice stavů  $q$  a  $q'$  pravdivostí tvrzení „stav  $q$  je počáteční a současně automat přejde při vstupu  $w$  ze stavu  $q$  do stavu  $q'$  a současně stav  $q'$  je koncový“. Je tedy třeba určit t-normu hodnot  $\sigma(q)$ ,  $\mu^*(q, w, q')$  a  $\eta(q')$ . Ze všech dvojic stavů  $q, q'$  nás zajímá ta, při které je výpočet prováděn v nejvyšším stupni. Můžeme tedy zapsat:

**Definice 3.11 (Řetězec přijímaný automatem)**

Mějme nedeterministický fuzzy automat  $\mathbf{A}$ . Pak řetězec  $w \in \Sigma^*$  je automatem  $\mathbf{A}$  přijat ve stupni

$$\mathbf{A}(w) = \bigoplus_{q, q' \in Q} (\sigma(q) \otimes \mu^*(q, w, q') \otimes \eta(q')) \quad (1)$$

**Poznámka 3.2.** V literatuře (např. [13, 15, 16]) se obvykle lze setkat s „techničtější“ zápisem ať už jen rozšířené přechodové funkce, tak  $\mathbf{A}(w)$ . Pro řetězec  $w = a_0 \dots a_n$  rozvojem rekurence  $\mu^*$  můžeme napsat (poznamenejme, že

$\mu^*(q, \epsilon, p_0) = 1$  pokud  $q = p_0$ , jinak 0):

$$\begin{aligned}\mu^*(q, a_0 \dots a_n, q') &= \\ &= \bigoplus_{p_n \in Q} \left( \dots \bigoplus_{p_0 \in Q} (\mu^*(q, \epsilon, p_0) \otimes \mu(p_0, a_0, p_1)) \dots \otimes \mu(p_n, a_n, q') \right) = \\ &= \bigoplus_{p_n \in Q} \dots \bigoplus_{p_1 \in Q} (\mu(q, a_0, p_1) \otimes \mu(p_1, a_1, p_2) \otimes \dots \otimes \mu(p_n, a_n, q')) = \\ &= \bigoplus_{(p_n, \dots, p_1) \in Q^n} \mu(q, a_0, p_1) \otimes \mu(p_1, a_1, p_2) \otimes \dots \otimes \mu(p_n, a_n, q')\end{aligned}$$

Poté může být (1) zapsána jako:

$$\begin{aligned}\mathbf{A}(a_0 \dots a_n) &= \bigoplus_{(q, p_n, \dots, p_1, q') \in Q^{n+1}} (\sigma(q) \otimes \mu(q, a_0, p_1) \otimes \mu(p_1, a_1, p_2) \dots \\ &\quad \dots \otimes \mu(p_n, a_n, q') \otimes \eta(q'))\end{aligned}$$

Tento zápis intuitivněji popisuje výpočet automatu. Tento zápis totiž můžeme chápat tak, že automat projde všechny  $(n+1)$  prvkové posloupnosti stavů  $q, q_n, \dots, q_1, q$  (tj. všechny možné cesty v grafu automatu) pro každou z nich spočítá stupeň, v jakém by byl automatem přijat a vybere tu s nejvyšším stupněm.

Vzhledem k tomu, že počet cest je roven  $|Q|^{n+1}$  a každá cesta je tvořena  $n+1$  stavy, automat při svém výpočtu musí navštívit  $|Q|^{n+1}(n+1)$  stavů. Časová složitost je tak exponenciální vzhledem k délce vstupního řetězce<sup>4</sup>.

Podobně, jak u bivalentních automatů, jazyk rozpoznávaný automatem je množina všech řetězců, které jsou tímto automatem rozpoznávány. U fuzzy automatu se však bude pochopitelně jednat o fuzzy jazyk.

### Definice 3.12 (Jazyk rozpoznávaný automatem)

Mějme nedeterministický fuzzy automat  $\mathbf{A}$ . Pak fuzzy množinu  $\mathcal{L}(\mathbf{A})(w) = \mathbf{A}(w)$  nad univerzem  $\Sigma^*$  nazýváme fuzzy jazyk rozpoznávaný automatem  $\mathbf{A}$ .

### PŘÍKLAD 3.13 (VÝPOČET FUZZY AUTOMATU)

Uvažujme automat  $\mathbf{A}$  z příkladu 3.4 a řetězec  $a b a$ . Použijeme-li Gödelovu t-normu, pak automat postupně projde při svém výpočtu následujícími fuzzy stavy:

$$\{q_0/1, q_1/0,1\}, \{q_0/1, q_1/0,8\}, \{q_0/0,9, q_2/0,8\}, \{q_0/0,9, q_1/0,8\}$$

Řetězec je tak přijímán ve stupni 0,8.<sup>5</sup>

Dále pak řetězec  $a a b b b$  je přijímán ve stupni 0,6 a řetězec  $b a$  ve stupni 0,8.

<sup>4</sup>Výpočet však může být optimalizován. Pokud některý přechod není definován (tj. automat by jej realizoval v nulovém stupni) mohou být cesty, procházející tímto přechodem při výpočtu vynechány.

<sup>5</sup>Pokud namísto Gödelovy t-normy použijeme Łukasiewiczovu, je řetězec přijímán ve stupni 0,7. Pokud použijeme produktovou, je přijímán ve stupni 0,72.